

Het Evangelie van Mattheüs

Het eerste evangelie vormt een brug tussen het Oude en Nieuwe Testament. Het wijst heel vaak terug om de boodschap te benadrukken: Jezus is de beloofde Koning, de Messias, de grote Zoon van David.

De schrijver

Nergens vermeldt de evangelist zijn naam. De naam Mattheüs komt voor in 9:9 en 10:3, maar hij noemt zichzelf daar niet de schrijver. De titel 'Evangelie naar Mattheüs' is pas rond 125 AD toegevoegd door kerkvaders als [Papias van Hiërapolis](#) , (100-150 AD) en [Eusebius van Caesarea](#) (... 339 AD): *"Mat*

theüs heeft in de Hebreeuwse (Aramese) taal de redevoeringen van de Heer samengesteld en zo goed als hij kon heeft hij ze vertaald"
(in het Grieks).

De traditie heeft nooit een andere naam voor dit evangelie genoemd dan Mattheüs. Het zou vreemd zijn dat binnen een periode van 60 jaar de naam van de ware schrijver zou zijn verdwenen. Ook in het boek zelf vinden we aanwijzingen dat Mattheüs, alias Levi de tollenaar, heel goed de schrijver kan zijn:

- Hij vermeldt meer geldsoorten dan de andere evangelisten (vgl. Matt 10:9; Luc 10:4).
- Veel Romeinse belastingambtenaren kenden een soort steno i.v.m. de rapportage van geïnde belasting. Mattheüs/Levi is daarmee aangewezen persoon voor het opschrijven van o.a. de zes lange toespraken in dit Evangelie.

Mattheüs wordt ook met de joodse naam Levi genoemd (Marc 3:18; Luc 6:15; Hand 1:1-3). Waarschijnlijk was hij in dienst van Herodes Antipas als belastinginnehmer in [Galilea](#). In die functie moest hij Aramees en Grieks beheersen, zoals ook blijkt uit de tekst van het evangelie.

Datering en plaats

Waar en wanneer Mattheüs zijn Evangelie schreef is onzeker. Waarschijnlijk was het wel vóór 70 AD. omdat hij anders zeker melding had gemaakt van de val van Jeruzalem, die immers door Jezus was voorspeld (24:2,15-28). Aan de andere kant blijkt uit 27:8 en 28:15 dat de kruisiging al jaren geleden is gebeurd. Een datering rond 60-65 na Chr. lijkt het meest waarschijnlijk. De plaats is mogelijk [Antiochië](#). Men sprak daar zowel Aramees als Grieks. Uit de boeken en brieven van Syrische kerkvaders (o.a. Papias en [Ignatius](#)) blijkt een voorliefde voor dit evangelie.

Doelgroep

Dit Evangelie is geschreven voor een gemeente met veel joodse christenen:

- Het bevat ongeveer 50 citaten uit het Oude Testament (*..opdat vervuld werd..*) en vele indirecte verwijzingen (bijv. 17:5 en Deut 18:19). Het legt dus een sterkere nadruk op profetie en vervulling dan de andere, om zijn joodse gehoor te overtuigen dat Jezus de Messias is.
- Alleen dit Evangelie spreekt van 'het koninkrijk der hemelen'. Joden vermeden het noemen van de heilige Godsnaam en gebruikten dan liever 'hemel' of 'Heer'.
 - Veel nadruk op de Wet (5:17-48; 7:12; 12:5; 23:23) en de sabbat (12:1-12; 24:20; 28:1).
 - Diverse Joodse gewoonten uit die tijd worden niet uitgelegd (vergelijk 15:2 met Marc 7:3,4).
 - Het noemt als enige Jezus' opdracht alleen naar de verloren schapen van Israël te gaan (10:5,6).
 - Alleen Mattheüs noemt Jeruzalem 'de heilige stad' (4:5; 24:15; 27:53).

Het joodse karakter blijkt ook uit het benadrukken van Jezus' koningschap:

- Mattheüs heeft al direct in de aanhef de titel 'Koning der Joden' (2:2).
- Jeruzalem wordt 'de stad van de grote Koning' genoemd (5:36).
- Jezus' afkomst van Abraham geeft Hem het recht op het land en Zijn afkomst van David geeft Hem het recht op de troon. Met nadruk wordt vermeld: David de koning (i.t.t. Luc 3:32).
- Hij ontvangt koninklijke hulde (2:2).
- De term 'Zoon des Mensen' (Dan 7:13,14) komt in dit evangelie het meeste voor. Voor joden wees hij op de Messias.
 - In Mattheüs spreken de discipelen Jezus alleen aan met 'Here' (en niet met 'rabbi'). In de [Septuagint](#) gebruikt men dit woord (*kurios*) om de Godsnaam aan te duiden.
- Bij overeenkomstige teksten blijkt Mattheüs meer de nadruk op Jezus koningschap te leggen dan de andere evangelisten. Enkele voorbeelden zijn: Vergelijk 12:23 met Marc 3:22 en Luc 11:14,15 en let op het ontbreken van 'Zoon van David' bij Marcus en Lucas. Vergelijk 17:2,3 met Marc 9:2,3 en Luc 9:2-8,29 en let op het ontbreken van 'en Zijn gelaat straalde gelijk de zon' bij Marcus en Lucas.

{mos_fb_discuss:8}